

“Kazetenn Vreizh”

Ur media nevez evit Breizh a-bezh

N'eus ket kalz a vediaoù broadel ganto un hekleved ledan e Breizh. Skinwelioù lec'hel-tre zo (Roazhon, Naoned, Penn-ar-Bed...). Kazetennoù lec'hel zo pe kelaouennoù brezhonek, dister niver o danvez lennerien. Kelaouennoù miziek pe daouviziek zo ivez, evel *Bretons*, war danvezioù arbennik peurvuiañ avat. N'eus na kazetenn, na radio, na skinwel a beurskignfe keleier e galleg war pemp departamant Breizh. Erfin, betek miz Ebrel 2019 pa oa bet embannet niverenn gentañ *Le Journal de la Bretagne* (JDB). Setu ur gazetenn sizhuniek hag a embann keleier hollek diwar-benn Breizh. N'eo ket ar wech kentañ e klask tud zo embann ur gelaouenn sizhuniek egisti : *Nekepell*, *Breizh Info* ha *Bretagne Hebdo* e fin ar bloavezhioù 1990 pe, koshoc'h c'hoazh, *Le Canard de Nantes à Brest* etre 1978 ha 1982. Keloù mat eo neuze gwelet *Le Journal de la Bretagne* o vezañ embannet. Yann Rivallain, bet pennskridaozer *ArMen* e-pad pellik a-walc'h, prezidant Dizale, skriver ha severer filmoù, zo e-kreiz an embreg nevez-se evel eilpennskridaozer. Un nebeud goulennoù hon eus savet outañ diwar-benn an embannadur nevez hag e berzh ennañ. Labourat a ra er sez, e Karaez, asambles gant an dek den all bennak a ya d'ober ar skipailh-pad. E pep departamant ez eus kenskriverien ha kazetennerien hag a skriv evit boueta *Le Journal de la Bretagne*.

© Le Journal de la Bretagne
Skipailh *Le Journal de la Bretagne*, dirak ar sez e Karaez

Abaoc *Bretagne Hebdo*, ne oa bet kazetenn sizhuniek ebet e galleg evit kelaouiñ diwar-benn Breizh en he fezh. Ur bajenn vrezhonek a gaver e *Le Journal de la Bretagne*.

Vreizh a-bezh, mod-all ne vije bet ster ebet ganti. Desavet on bet e bro Naoned ha kerentiez am eus un tamm e pep lec'h e Breizh. Un dra bouezus-tre eo evidon gallet labourat war bemp departamant. Ar memes endro labour a gavan neuze etre *ArMen* hag ar JDB. Klask a reomp diskouez ar pezh a c'hoarvez er vro hep lakaat ar gaoz war geleier Bro-C'hall.

N'eo ket ar wech kentañ e klasker embann ur gazetenn e-giz honnezh. Petra eo perzh dibar ar JDB ?

Diaes eo din lavaret ! Taolioù-esae a oa bet gwechall gant ar gazetenn *Bretagne Hebdo* er bloavezhioù 2000, gant Charlie Grall e penn an traoù. Ur gazetenn troet war ar stourm hag an Emsav dre vras e oa, ken-ha-ken. N'eo ket tamm ebet ar memes savboent a gaver er JDB. Ne c'haller ket ober studiadennoù marc'had evit ar mediaoù, ne dalvezfe ket kalz a dra. A-wechoù e ranker lañsañ an traoù ha gwelet ha berzh a raio pe get. Pa oa bet lañset *ArMen* ne oa ket bet soñjet gant ar skipailh e padfe ouzhpenn tregont vloaz ! Div niverenn a oa bet prientet nemetken hag a-benn ar fin eo padet kalz pelloc'h. Marteze en deus santet Kristian Troadeg e oa deuet ar c'houlz da lakaat ar men-

noz-se da zont da wir. N'eus forzh penaos e ranker klask ober, evel ma oa bet graet gant TV Breizh da skouer. Un ezhomm a oa kredapl ha talvezout a rae ar boan da gemer ar riskl.

Laouen oc'h gant an disoc'h kenwerzhel goude daou viz ?

Diaes-tre eo lavaret hag e gwirionez n'emañ ket ar seurt sifroù-se ganin. Met gouzout a ran hon eus bet kalzik a zistroioù yaus, a-berzh dilennidi da skouer : Loïc Chesnais-Girard ha Marc ar Fur o deus embannet o souten. Aet eo buan a-walc'h ar brud e pep lec'h e Breizh ha bremañ e chom da welet pet a dud a breno ar gazetenn bep sizhun, pet a goumananto. Laouen on e gwirionez o vezañ perzhiad el labour-se rak startijenn ha nerzh-kalon zo gant ar skipailh. Emskiantek omp holl e koust ker-ruz aozañ ur gazetenn egisti ha bezañ gouest da embann keleier a-zoare : mont war an dachenn, frejoù hent, ar moullañ... Emskiantek on eus ar riskl met plijus kenken eo skrivañ diwar-benn ar vro !

Komzoù dastumet gant Gwenvael Jéquel

1. Araez : tra a ro tro d'ub. da dizhout ur pal, da seveniñ ur gefridi, da genderc'hiñ udb. (*moyen* e galleg).

Le Journal de la Bretagne (2 € an tamm), e gwerzh e 850 lec'h e Breizh a-bezh, embannet bep Merc'her abaoe ar 17 a viz Ebrel. Emañ al lec'hienn internet www.lejournaldelabretagne.bzh war sevel.

Mont a ray Stal.bzh da stal vras

Klasket e vez lakaat ar yezh da adc'hounit tachenn ingal, ne vez ket ken aes-se neoazh hag er vuhez foran nebeutoc'h c'hoazh. Pelec'h e c'haller ober gant ar brezhoneg ? Gant piv ? Marteze a-walc'h e c'hwiter war degouezhioù zo ? Un tamm mat aesoc'h e tefe bezañ adalek miz Mezheven gant Stal.bzh, ul lec'hienn internet hag un arload, a vo aze evit hor sikour. Gellout a ray an neb a faoto dezhañ pe dezhi dibab un embregerezh, ur gevredigezh, ur strollegezh pe ur stal diouzh an implij a vez graet eus ar yezh enno. Talvoudus e vo d'an holl, da Gatell vrezhonegerezh ha Yann brezhoneger evel-just, hag ivez d'ar yezh, evit talañ ouzh ar gwirvoud ekonomikel ha reiñ un dalvoudegezh ouzhpenn dezhi. Evit echuiñ e tegaso d'ar re o deus lakaat anv o framm war roll Stal.bzh ur benveg kehentiñ a-zoare evit diskouez o dibarded.

A-berzh izili ar gevredigezh Mignoned ar Brezhoneg e teu an taol-intrudu-se. Anavezet int muioc'h evit bout aozerien Gouel Broadel ar Brezhoneg. Evit gallet kas labour sevel Stal.bzh da benn ez eus bet aozet ur c'houlzad arc'hantaouiñ a-stroll war Kengo.bzh ha roet e vo lañs d'al lec'hienn d'an 8 a viz Mezheven, e Langoned.

A.B.

Evit gouzout hiroc'h : <https://stal.bzh/br>

E peseurt mod ha gant piv eo deuet ar mennozh embann ur gazetenn nevez ?

Mennozh Kristian Troadeg an hini eo da gentañ-penn. N'eo ket ar gazetenn gentañ krouet gantañ, e 1996 en doa krouet ar *Poher Hebdo* rak e Kreiz Breizh ne oa ket a vedia evit skignañ keleier ar c'hornad-se. Gwerzhed en doa ar gazetenn d'an *Télégramme* e 1999 ha prenet anezhi en-dro e 2018. Abaoe un nebeud bloavezhioù en doa c'hoant Kristian Troadeg da grouiñ ur gazetenn evit Breizh a-bezh ha deuet eo da wir goude bezañ kejet gant Erwan Chartier, zo ivez pennskridaozer ar *Poher Hebdo*. A-benn ar fin e c'haller lavaret e oa ar *Poher Hebdo* pazenn gentañ savidigezh *Le Journal*

de la Bretagne, araezioù¹ boutin zo, evel ar moullañ da skouer. E-pad kalzik a amzer e oant bet o labourat war aozañ ar gazetenn ha tri miz zo en doa divizet Kristian Troadeg e oa poent mont dezhi. Er mod-se e oa bet boulc'het al labour !

Petra en deus roet c'hoant dit da gemer perzh ?

Dre Erwan on en em gavet en afer-se. Ur riskl e oa evel-just hag asantet em eus diouzhtu daoust din bezañ paket gant kalzik a draoù ha pa ouzon ivez e c'hellfe bezañ berrbad ma ne rafe ket berzh, pe padout bloavezhioù, piv 'oar, arabat e oa nac'h ur c'hinnig evel hennezh. Ne c'haller

ket chom da c'hortoz e c'hoarvezfe an traoù bepred, a-wechoù e ranker kregiñ e-barzh ha setu ar pezh am eus graet !

Labourer ez peus evit ArMen e-pad pell, daoust ha talvoudus eo ar skiant peus prenet eno evit ar gazetenn nevez ?

Sikour a ra kalz. Gant *ArMen* em gellet ober anaoudegezh gant tud eus Breizh a-bezh, e metoù disheñvel : arzourien, skolveuridi, dilennidi zoken. Ar rouedad-se zo spletus-tre evit ar gazetenn nevez, gallout a ran daremprediñ anezho en-dro aes a-walc'h. War bemp departamant e labourer gant *ArMen* hag ar memes spered zo er JDB. Anat e oa e oa ret sevel ur gazetenn war